Juryinstruktion

Innehållsförteckning

1. ALLMÄNT 2
1.1. Knivklasser, klasskriterier och bedömningsprotokoll 2
1.2. Juryns uppgifter 2
2. POÄNGSÄTTNING 2
2.1. Faktorer som påverkar poängsättningen 2
2.2. Poängskalor 3
3. KOMMENTARER 3
4. PLACERINGAR 4
5. HJÄLPMEDEL 4
6. ANVISNINGAR FÖR BEDÖMNING 4
6.1. Arbetssätt 4
6.2. Estetiskt helhetsintryck 5
6.3. Skaft 5
6.4. Blad 6
6.5. Mekanism 7
6.6. Slida/Etui*/Ställ* 7
6.7. Särskilda anvisningar för Konstknivar 8
7. JURYNS PRIS 8

1. ALLMÄNT

1.1. Knivklasser, klasskriterier och bedömningsprotokoll

Indelning i knivklasser* samt för dessa gällande kriterier och detaljbestämmelser enligt bilaga 2 till dessa tävlingsbestämmelser.

Bedömningsprotokoll enligt bilaga 3 till tävlingsbestämmelserna skall användas vid Kniv-SM.

I bilaga 1 till tävlingsbestämmelserna finns en begreppsförklaring till i denna instruktion använd nomenklatur, här markerade med *.

1.2. Juryns uppgifter

Juryns huvuduppgifter är att
- Granska varje bedömningspunkt* på deltagande knivar och poängsätta dem.
- Rangordna knivarna inom varje knivklass efter uppnådd totalpoäng.
- Tilldela varje tävlande en placering baserad på dennes bästa kniv i resp. knivklass
- Ge varje kniv ett kortfattat skriftligt omdöme som skrivs in på bedömningsprotokollet.
- Utse vinnare av juryns pris och formulera motivering för det valet.

Juryn skall därutöver kontrollera att granskad kniv följer gällande bestämmelser enligt bilaga 2.
Kniv som bryter mot där angivna klasskriterier skall i samråd mellan arrangören och knivmakaren I första hand flyttas till annan klass eller i andra hand diskvalificeras om regelbrottet anses för stort för att hanteras enbart med poängavdrag.
Kniv som innehåller detaljer vilka inte är tillåtna enligt detaljbestämmelserna i bilaga 2 skall i första hand i samråd mellan arrangören och slöjdaren flyttas till annan klass. Detta gäller även vid andra uppkomna tveksamheter. Det är bättre att fråga tillverkaren en gång för mycket än att riskera att godkänna ett regelbrott.
I andra hand skall kniven bedömas med poängavdrag (se pkt 2.2).
Först i tredje hand skall kniven diskvalificeras om juryn gör bedömningen att kniven på allt för många punkter bryter mot klasskriterierna och bestämmelserna

2. POÄNGSÄTTNING

2.1. Faktorer som påverkar poängsättningen

Knivmakeri är en form av konsthantverk*, vilket gör att både hantverksskicklighet, formgivning* och färgsättning* påverkar det estetiska* intrycket. Detta faktum påverkar därför poängsättningen av de flesta bedömningspunkterna*.

Flera olika detaljer kan ingå i en och samma bedömningspunkt*, vilket ytterligare komplicerar poängsättningen.

Poängen på varje enskild bedömningspunkt* blir då ett sammanvägt resultat av domarens bedömning av visad hantverksskicklighet, estetiskt* resultat och i många knivklasser* även bruksvärde* (se pkt 6.5 nedan).

Poängsättning av en bedömningspunkt* kan emellertid aldrig bli 100%

”vetenskaplig”, utan vi måste acceptera och försöka leva med att den delvis är präglad av varje enskild domares erfarenhetsbaserade, subjektiva uppfattning. Den estetiska* upplevelsen (förnimmelsen) är dessutom helt subjektiv eftersom den skapas i individen. I *Konstknivklasserna* kan det med kniven följa en avsiktsförklaring från knivmakaren/teamet. Dessa skall inte på något sätt i sig blandas in i poängbedömningen av kniven. Avsikten är enbart att jurymedlemmarna skall kunna använda dem som stöd för att sätta sig in i knivmakarens konstnärliga ambitioner och tankar. (Se pkt 6.8)

2.2. Poängskalor

Vi har två olika poängsättningar. Till övervägande delen används 10p. Högre maxpoäng, 20p, har b.la åsatts på ”Estetiskt helhetsintryck” samt de bedömningspunkter där bara en helhetsbedömning kan göras.

Poäng sätts i varje bedömningspunkt* efter i vilken grad ett helt perfekt resultat uppnåtts, enligt nedan:

Bedömning	Nivå vid maxpoäng	
	10	**20**
felfri / mycket bra	9 - 10	17 - 20
bra	7 - 8	13 - 16
godkänd	5 - 6	9 - 12
mindre bra.	3 - 4	5 - 8
icke godkänd.	0 - 2	0 - 4

Normalt bör den tillåtna maxpoängen utnyttjas med försiktighet, inte minst för att ge utrymme för en eventuell senare justering av rangordning av prisknivar. Dock skall en kniv som bedöms vara helt perfekt avseende en viss bedömningspunkt få maximalt tillåten poäng.

Poängavdrag för regelbrott (se pkt 1.2) Kan göras ner till en ”icke godkänd” nivå d.v.s. max 2 (resp. 4) poäng på hela den aktuella bedömningspunkten, även om det där ingår flera olika detaljer som bedöms. Detta för att få så stor minskning av totalpoängen att en kniv som inte följer uppställda detaljbestämmelser så långt möjligt hindras att nå prislistan.
Poängavdrag för regelbrott måste kommenteras på bedömningsprotokollet

3. KOMMENTARER

Alla deltagande knivar skall ges en kommentar som skrivs ut på bedömningsprotokollet.

Syftet med de kommentarerna är att ge den tävlande en kortfattad förklaring till orsakerna bakom de poäng som åsatts, i avsikt att för denne identifiera inom vilka områden han/hon bör inrikta sin vidareutveckling. Därför är det viktigt att de bedömningspunkter som har de lägsta poängen också ges de utförligaste kommentarerna.

De skriftliga kommentarerna bör utformas konstruktivt, till exempel ”… sömmen skulle kunna göras rakare”, etc.

Härutöver kan även positiva kommentarer om tävlingsbidraget noteras i syfte att stärka knivmakarens fortsatta utveckling**.**

4. PLACERINGAR

Det är den tävlande och inte kniven i sig som vid en tävling ges en placering, baserad den kniv som nått högsta totalpoäng av ev. flera av dennes knivar i samma knivklass där det är tillåtet med flera tävlingsbidrag.

Vid Kniv-SM utses en pristagare till vardera 1:a – 3:e pris.
På platser utanför platserna 1 - 3 kan placeringen delas mellan flera tävlande vars knivar nått samma totalpoäng.

I de fall där två prisknivar hamnat på samma totalpoäng under juryarbetet skall en förnyad, jämförande granskning av aktuella knivar göras och knivarna därefter på bästa sätt särskiljas genom reviderad poängsättning för någon eller några bedömningspunkter*. (Se pkt 6.2) Härvid tas hänsyn till de faktorer som för varje knivklass angetts ska premieras, men knivar kan ibland även särskiljas genom att en bedömning görs av vilken som har varit svårast att tillverka och därmed är värd extra poäng.

Alla tävlandes placering ska framgå av tävlingsprotokoll och resultatlista.

5. HJÄLPMEDEL

Datorstöd av juryarbetet ges med hjälp av tävlingsapplikation enligt pkt 2.6 i tävlingsbestämmelserna och bilaga 5, version 13.0, 2012-11-25. Det förutsätts att arrangören daterat in deltagande knivar vid uppackningen.

Lupp bör endast användas för att kunna särskilja två likvärdiga knivar i resultatlistan eller av annat särskilt skäl som jurymedlem anger till arrangörsklubbens tävlingsledare. Detta p.g.a. att ett för frekvent användande av detta hjälpmedel kan uppfattas så avskräckande för många knivmakare att de låter bli att skicka in tävlingsbidrag. Fel som bara kan uppfattas med lupp inverkar inte heller varken på bruksegenskaper eller den estetiska upplevelsen.

6. ANVISNINGAR FÖR BEDÖMNING

6.1. Arbetssätt

Bedömningen görs gemensamt, dvs den samlade juryn diskuterar varje bedömningspunkt och enas om lämplig poäng samt kommentarer till den fullständiga bedömningen av en kniv. Dock kan en inledande individuell bedömning göras av knivarna vid första bedömningen av en klass för att på det sättet ”värma upp” juryn.

Det är lämpligt att en av domarna för det officiella protokollet med överenskomna poäng och kommentarer, vilka skall in dateras i databasen. Dock kan särskild maskinist användas om så beslutas av arrangören.

Programvaran enligt bilaga 5 ger inte längre stöd för individuell bedömning.

6.2. Estetiskt helhetsintryck

Bedömningen av en kniv skall alltid inledas med att den estetiska* helhetsbedömningen görs. Den görs visuellt och i två steg; med kniven sittande i slidan samt med kniven jämte slidan. Förnimmelsen/ upplevelsen tolkas och dokumenteras på papper som ett arbetsdokument, varefter den också poängsätts individuellt. Därefter räknas den genomsnittliga poängsumman fram och protokollförs.

Eventuella tekniska brister som påverkar det estetiska* helhetsintrycket torde vara en del av den upplevelse/förnimmelse som domaren får vid den inledande estetiska* helhetsbedömningen. Tekniska felaktigheter som upptäcks senare under detaljgranskningen torde redan vid den inledande estetiska* bedömningen påverkat densamma. I den mån de inte bedöms ha gjort så skall de anses inte ha någon påverkan på en sådan bedömning.

Effekten av senare under detaljgranskningen upptäckta tekniska felaktigheter som har inverkan på det estetiska* upplevelsen av kniv, slida, blad, skaft, etcetera regleras vid poängsättningen av resp. bedömningspunkt*.
Justering av poängsättning av den inledande helhetsbedömningen skall inte förekomma.

Tiden för bedömningen Estetiskt helhetsintryck bör ta max 20 – 30 sek per kniv.

Vid den estetiska* helhetsbedömningen kan följande frågor ställas av den enskilde domaren;
- ”Passar” kniv, slida och upphängare respektive kniv och etui/ställ ihop kompositionsmässigt?
- Vilka känslor / upplevelser skapas hos dig som betraktare? Lugn, trygghet, harmoni, nyfikenhet, spänning, rädsla, etcetera? Känn efter, tolka och dokumentera!
- Finns det detaljer som du direkt dras till och som gör att det är svårt att hålla fokus på helheten?

Bedöm helheten också utifrån svar på följande ”designfrågor”?
- Är formen* tydlig – Klarspråk?
- Talar formen* om användningsområdet?
- Motsvarar formen* innehållet?
- Speglar detaljerna helheten?
- Har delarna samma grad av bearbetning
- Har de olika materialen samma ”dignitet”?

6.3. Skaft

Formgivning*, komposition: Bedöm skaftets utformning avseende organisation av linjer, ytor och volymer, även i förhållande till bladets utformning.

I många fall, **men inte alltid**, kan de klassiska riktlinjerna för linjeföring tjäna som riktmärke
- Skaftets rygglinje skall/bör aldrig med någon större del (bortsett från en obetydlig nivåskillnad vid bladinfästningen) ligga ovanför en mjukt förlängd rygglinje från bakre delen av bladet
- Skaftets buklinje skall/bör aldrig med någon större del ligga ovanför en mjukt förlängd buklinje från bakre delen av bladet

Avsteg från dessa riktlinjer kan dock motiveras dels av bladets form*, dels av en ambition från knivmakarens sida att skapa en radikalt annorlunda och kanske mer spännande form*. Avsteg från de klassiska riktlinjerna skall då inte medföra poängavdrag, om skaftets linjeföring i övrigt är estetiskt* tilltalande.
De ”klassiska riktlinjerna” är framför allt ett hjälpmedel som hjälper knivmakaren med att åstadkomma en integrerad linjeföring mellan blad och skaft med högt estetiskt* värde. De utgör ett stöd för att kvalitetssäkra utförandet av ett av de svåraste momenten i knivmakeriet.

Bedömning av formgivningen bör därför omfatta svar på följande frågor;
- Har bladets rygg-, buk- och klacklinje ”förts över” i skaftets linjer på ett optimalt sätt?
- Har knivmakaren ”hittat” jämviktsläget mellan ”uppnos” och ”droppnos”, hur förhåller sig bladets rygglinje resp. buklinje till skaftets? (Särskild kontroll av en rätt överförd rygglinje utan ”knäck”)
- Hur samspelar skaftets ”interna” linjespel, avseende inlägg, mellanlägg*, frontbitar och infilningar* med bladets?
- Symmetriskt utförande, eller asymmetriskt utförande som medvetet val?
- Hur är proportionerna mellan skaftets tjocklek och bladets?
- Är skaftet volymmässigt väl avvägt och varierat så att det upplevs smäckert och greppvänligt?
- Hur är proportionerna hos skaftets olika ytor? Är det någon yta som dominerar eller till och med ”tar överhanden”?
- Har skaftets eventuella varierande ytstrukturer bidragit till en positiv estetisk* förbättring?
- Utgör skaft och blad en enhet?
- Hur samspelar eller kontrasterar ytstrukturerna mellan de olika ytorna?

Materialval, hopsättning:
- Har knivmakaren använt sig av för knivklassen* tillåtna material (Traditionell bruksknivar, hornknivsklasserna)?
- Lämpligt / felfritt material, märggenomslag på horn?
- Är bitarna fina i fråga om b.la struktur och färg?
- Är bitar, mellanlägg*, bolster etcetera sammanfogade / komponerade till en fungerande helhet?

Finish*, ytbearbetning: Sliprepor, skador, ytskydd (vaxning), polering?

Färgsättning*, dekor:
- Hur är ”färgsättningen*” gjord; Skapas trygghet, (harmoni), spänning, etc.?
- Passar dekoren/gravyren, hur den är utformad och utförd?
- Utförd av tillverkaren i de fall detta krävs enligt reglerna?

Infästning av blad:
- Finns det glipor mellan skaft och blad? Om ”Ja”, är dessa jämna eller oregelbundna? På hornknivar accepteras en smal men jämn glipa?
- Är eventuella glipor tätade?
- Är bladet centrerat?

På fällknivar bedöms sammanfogningen mot ”tången” resp. "chassiet".

6.4. Blad

Formgivning*:

- Bedöm bladets utformning avseende organisation av linjer, ytor och volymer.
- Är bladet formmässigt så utformat att bladets rygg- och buklinje lätt kan överföras till skaftet, d v s att skaftet blir en naturlig fortsättning på dessa linjer
- Hur är bladets tjocklek (volym) i förhållande till bladlängd, höjd, användningsområde?
- Är formen på själva bladet estetisk* tilltalande?
- Samma lutning på båda klacklinjerna?

Finish, dekor:
- Sliprepor?
- Slipytan i slipfasen, glans mm?
- Passar ev. dekor, hur den är utformad och utförd?

I fråga om de separata *Knivbladsklasserna* även:

Symmetri: Är slipfaserna symmetriska och jämna på båda sidor?

Skärpa: Är bladet skarpslipat, där så kräves enligt bilaga 2. Provas i regel mot nagel men kan, till exempel för kökskniv, provas även mot tomat eller liknande.

Tånge:
- Är övergången mellan tånge och blad rätt avpassad och centrerad i höjdled?
- Är tångens utformning, i hela dess längd, anpassad till rygg- och buklinjerna när dessa förs över i skaftet?
- Längden tillräcklig för säker infästning?
- Bredden tillräcklig för att ge vridhållfasthet?
- Klar för montering? Taperad eller jämntjock? Rak?
- Finns utrymme eller möjlighet för ev. anpassning utförd av knivmakaren?

6.5. Mekanism

Öppning/stängning:
- Finns ”grepp” för att enkelt fälla ut och in bladet?
- Går öppning och stängning mjukt och ”hackfritt”?
- Är låsningen i både öppet och stängt läge glappfri och distinkt?
- Ligger bladet centrerat även i infällt läge?

Stabilitet: Finns glapp i sidled mellan chassi och blad?

Detaljarbete: Har innandöme och övriga rörliga delar samma förväntat höga finish mm som övrigt på kniven?

6.6. Slida/Etui*/Ställ*

För klasserna *Teamwork* och ev. *Temakniv*, där krav på slida inte finns, görs bara en helhetsbedömning enligt nedan.
Eventuell slida/etui*/ställ* till *Fällknivar och Kökskniva*r bedöms inte.

Beträffande *Konstknivklasserna*, se pkt 6.8

Formgivning*. komposition: Bedöm slidans utformning avseende organisation av linjer, ytor och volymer.
- Är slidans olika delar anordnade till en fungerande helhet?

- Är slidans form estetiskt tilltalande?
- Passar den utseendemässigt ihop med kniven?
- Hur samspelar slidans linjer med knivens linjer?

Materialval, finish*, färg, dekor:
- Lämpligt materialval
- Är ev. färgning jämnt applicerad och dekorativ?
- Tryckmärken? Läderkomprimeringen? Glans
- Passar dekoren och/eller gravyren?
- Utförd av tillverkaren i de fall detta krävs enligt reglerna.

I fråga om *Hel- och Halvnorrlandsknivar:* Uppfylls kraven på tradition beträffande materialval? Dvs. begränsat till ren och älghorn samt traditionellt använda nordiska trädslag men helt fritt beträffande utseende, dekor etcetera Detta innebär inga begränsningar till regionala traditioner utan skall ses ur ett skandinaviskt perspektiv.

Söm, fogar:
- Är sömmen tät och jämn, bra placerad, mm?
- Är limfogar på trä- eller horndelar synliga/täta?

Upphängare:
- Upphängarens hållbarhet, infästning och funktion?
- Kantskuren och utan ludd?
- Dekorativ ihop med slida?
- Sticker upphängare upp så långt ovanför knivens överdel i isatt läge att den ”stjäl” uppmärksamhet?

–

Knivens passning: Fysisk passform? Lämpligt djup? Glapp i viloläge?

Helhetsbedömning: Juryn gör en bedömning utifrån ett helhetsperspektiv på hela knivstället.

Ev. slida som medföljer *Fällkniv* eller *Kökskniv* bedöms inte.

6.7. Särskilda anvisningar för Konstknivar

I knivklasserna *Konstkniv – mindre* och *Konstkniv – större* bedöms behovet vara mindre av den återkoppling till den tävlande av detaljiakttagelser som eftersträvas i andra knivklasser. Granskningen i *Konstknivklasserna* inriktas därför mot en mer övergripande bedömning av knivstället som konstföremål.

Konstnärlig idé
Helhetsbedömning av den konstnärliga tanken och hur väl den uttrycks av hela knivstället.

Samstämmighet
Helhetsbedömning av hur väl knivställets individuella delar samverkar till att visa den konstnärliga tanken

Hantverksskicklighet
Helhetsbedömning av den grad av skicklighet som visats i fråga om att realisera den konstnärliga tanken

7. JURYNS PRIS

Juryn pris tilldelas den kniv som helt oberoende av detalj granskningen sticker ut mest från flertalet tävlingsbidrag och på ett positivt sätt. Det kan vara av konstnärliga eller estetiska skäl likväl som hantverksmässiga skäl eller annat.

Juryn formulerar en skriftlig motivering till gjort val, vilken ska läsas upp i samband med prisutdelningen.